

Bruxelles, 17.7.2023.
COM(2023) 439 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE VIJEĆU

EVALUACIJA Preporuke Vijeća od 19. prosinca 2016. o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle

IZVJEŠĆE KOMISIJE VIJEĆU

**EVALUACIJA Preporuke Vijeća od
19. prosinca 2016. o oblicima
usavršavanja: nove prilike za
odrasle**

1. Uvod

Zbog ubrzane digitalne i zelene tranzicije vještine stečene tijekom početnog obrazovanja i osposobljavanja više nisu dovoljne za ispunjavanje promjenjivih zahtjeva tržišta rada, pa odrasli moraju razvijati svoje vještine tijekom cijelog života. Nadalje, očekuje se da će se demografski trendovi koji dovode do smanjenja radne snage ubrzati u sljedećem desetljeću, čime će se povećati pritisak da se u potpunosti iskoristi potencijal vještina svih osoba na tržištu rada. Zbog toga je u Akcijskom planu za provedbu europskog stupa socijalnih prava postavljen cilj da do 2030. najmanje 60 % odraslih osoba svake godine sudjeluje u osposobljavanju. Čelnici EU-a pozdravili su taj ambiciozni cilj na socijalnom samitu u Portu 2021., a države članice prenijele su ga u svoje nacionalne ciljeve¹.

Programom vještina za Europu predviđa se strategija za pomoć pojedincima i poduzećima u razvoju brojnijih i boljih vještina. Njime se ostvaruje europski stup socijalnih prava, a posebno njegovo prvo načelo u kojem se navodi pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje te je povezano s drugim inicijativama politike kojima se podupire pristup cjeloživotnog učenja. **Osnovne vještine – pismenost, matematička pismenost i digitalne vještine – temelj su za potpuno sudjelovanje u društvu i na tržištu rada.** Međutim, prevelik broj odraslih osoba u EU-u ne posjeduje funkcionalnu razinu tih vještina² te postoji rizik da će upasti u „zamku dobivanja loših poslova zbog niskih vještina“³. Stoga je potrebno poduzeti mjere politike kako bi se poduprlo stjecanje osnovnih vještina.

Cilj je Preporuke Vijeća o oblicima usavršavanja⁴ odgovoriti na taj rizik i odraslima s niskom razinom vještina, znanja ili kompetencija, primjerice odraslima s kvalifikacijom ispod sekundarne razine, pružiti prilike za razvoj osnovnih vještina i/ili stjecanje šireg skupa vještina relevantnih za aktivno sudjelovanje u društvu i na tržištu rada.

Neusklađenost između potražnje na tržištu rada i ponude kvalificirane radne snage također je potaknula donošenje odluke o Europskoj godini vještina, u kojoj se naglašava potreba za usavršavanjem i prekvalifikacijom ljudi te za većom aktivacijom na tržištu rada⁵. U svojem govoru o stanju Europske unije u kojem je najavila ovaj prijedlog, predsjednica Komisije von der Leyen istaknula je *Europa vas sve treba* jer Europi nedostaju ne samo profili stručnjaka s visokom stručnom spremom, nego manjak na tržištu rada postoji i kad je riječ o *vozačima*

¹ [Vidjeti IP 22 3782](#)

² [Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava](#) uključuje cilj EU-a da do 2030. najmanje 80 % osoba u dobi od 16 do 74 godine ima osnovne digitalne vještine. Prema [Eurostatovu pokazatelju digitalnih vještina](#), 2021. samo je 54 % pojedinaca u dobi od 16 do 74 godine u EU27 imalo barem osnovne digitalne vještine. Kako bi se taj cilj ostvario, Komisija je uspostavila Digitalni kompas koji će EU-ove ambicije u digitalnom području do 2030. pretočiti u konkretne ciljeve. [Digitalno desetljeće Europe: digitalni ciljevi za 2030. \(europa.eu\)](#)

³ Usp. Burdett and Smith (2002), [The low skill trap](#), European Economic Review.

⁴ [EUR-Lex - 32016H1224\(01\) - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁵ [Odluka Europskog parlamenta i Vijeća o Europskoj godini željeznice 2023..](#)

kamiona, konobarima ili osoblju u zračnim lukama⁶. U nedavnom industrijskom planu u okviru zelenog plana⁷ dodatno se naglašava potreba za rješavanjem aktualnog problema široko rasprostranjenog nedostatka vještina koji koči ulaganja i rast EU-a.

Kako bi se ostvarili ciljevi Preporuke, države članice pozvane su da odraslama s niskom razinom vještina pruže personaliziranu potporu putem integriranog oblika u tri koraka:

1. procjena vještina – utvrđivanje postojećih vještina odraslih i nedostataka u skupu vještina koje je potrebno popuniti;

2. pružanje fleksibilne ponude učenja prilagođene potrebama pojedinca – ponuda učenja kojom se popunjavaju konkretni nedostaci u vještinama utvrđeni procjenom vještina;

3. validacija i priznavanje – procjena i potvrđivanje stečenih vještina te poticanje njihova certificiranja prema formalnoj kvalifikaciji.

Državama članicama preporučeno je da utvrde prioritetne ciljne skupine, osiguraju učinkovitu koordinaciju i partnerstvo među dionicima te provedu mjere informiranja, usmjeravanja i potpore kako bi potencijalne korisnike osvijestile o postojećim mogućnostima i kako bi ih usmjerile u svim fazama postupka. U Preporuci se od Komisije zahtijeva da izvijesti Vijeće o provedbi u državama članicama te na razini EU-a. Ovo se izvješće temelji na radnom dokumentu službi Komisije o evaluaciji⁸.

2. GLAVNI ZAKLJUČCI EVALUACIJE

U ovom se poglavlju govori u kojoj je mjeri Preporuka **djelotvorna, učinkovita i dosljedna, pruža dodanu vrijednost EU-a** i ostaje **relevantna** za rješavanje trenutanih potreba, imajući u vidu da je preporuka Vijeća neobvezujuća.

⁶ [Govor o stanju Unije 2022.](#)

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija, [COM\(2023\) 62 final.](#)

⁸ Vidjeti SWD(2023) 460 final. Radni dokument službi Komisije potkrijepljen je vanjskom studijom koju su proveli Ecorys i 3S, [Study supporting the evaluation of the Council Recommendation of 19 December 2016 on Upskilling Pathways:: New Opportunities for Adults.](#)

Djelotvornost

Dostupni dokazi daju sliku **ukupne umjerene djelotvornosti Preporuke**.

Relevantni pokazatelji upućuju na **umjerene pozitivne trendove** te da je provedba neujednačena u državama članicama, pri čemu mjere često **nisu dovoljno opsežne ni usklađene**. Dok neki dionici vide Preporuku kao **katalizatora za ponovno stavljanje težišta na potporu odraslima u stjecanju osnovnih vještina**⁹ i smatraju da je pristup u tri koraka korisna referentna točka, u evaluaciji se zaključuje da je do poboljšanja u **provedbi pristupa u tri koraka iz Preporuke** došlo u samo 14 država članica¹⁰.

Mogućnosti koje proizlaze iz procjene vještina sada su široko rasprostranjene u svim državama članicama, ali zahtijevaju daljnju profesionalizaciju osoblja i nestigmatizirajuću društvenu percepciju. To znači da se o procjeni vještina može komunicirati na pozitivniji i poticajniji način isticanjem postojećih vještina koje je potrebno nadograditi. Nekoliko država članica poduzelo je korake za poboljšanje ponude prilagođenih i fleksibilnih mogućnosti učenja niskokvalificiranim odraslim osobama¹¹, no i dalje postoje izazovi zbog nedovoljnog financiranja – često je dostupno samo financiranje EU-a na temelju projekata za razliku od domaćeg strukturnog financiranja – za potporu različitim ciljnim skupinama, kao i prepreke pristupu i prihvaćanju. Slično tome, **vrednovanje i priznavanje vještina poboljšali su se** u nekim državama članicama, no **često uz njihovo ograničeno uključivanje** u sustav obrazovanja i osposobljavanja te uz nedovoljnu informiranost i prihvaćanje kod odraslih¹².

Udio niskokvalificiranih odraslih osoba¹³ u dobi od 25 do 64 godina **smanjio se** s 23,4 % 2016. (56,1 milijuna) na 20,7 % 2021.¹⁴ (48,7 milijuna). Međutim, tim su trendovima pridonijeli i drugi **vanjski čimbenici** osim ove Preporuke, posebno **demografske promjene**¹⁵.

⁹ Na primjer, prema dokumentu o stajalištu Europske udruge za obrazovanje odraslih (EAEA): *Oblici usavršavanja potaknuli su stavljanje težišta u nacionalnim strategijama na osnovne vještine i vrednovanje vještina stečenih neformalnim i informalnim učenjem, usmjeravajući programe učenja na učenike s niskim ili nižim osnovnim vještinama*.

¹⁰ BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, HR, IT, LV, MT, PL i SK. Ovaj prikaz mjera politike temelji se na vanjskoj studiji na kojoj se temelji evaluacija. Za pojedinosti vidjeti odjeljak 3.1. radnog dokumenta službi o evaluaciji.

¹¹ BE, BG, DK, EE, MT i PL. Za detaljnije podatke analize o preprekama pristupu i prihvaćanju, vidjeti i procjenu učinka uz prijedlog Komisije o individualnim računima za učenje, [SWD\(2021\) 369 final](#).

¹² BE, BG, CY, DE, EL, IT, LV i SK u skladu s popratnom studijom. Ti su zaključci u skladu s evaluacijom iz 2020. Preporuke Vijeća iz 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja, [SWD\(2020\) 121 final](#).

¹³ Odrasli s niskom razinom obrazovanja (tj. razine ISCED 0 – 2).

¹⁴ Vidjeti podatke Eurostata: mrežna oznaka podataka [EDAT_LFSE_03](#) i [EDAT_LFS_9901](#).

¹⁵ Veće i starije skupine sve se više ne nalaze u odgovarajućoj dobnoj skupini (25 – 64 godine), dok mlađe skupine koje postaju dio te dobne skupine, iako su manje, obično imaju viša obrazovna postignuća.

Nacionalnim provedbenim mjerama utvrđuje se **veći broj prioriternih ciljnih skupina**¹⁶, ali dionici prijavljuju da **i dalje postoje problemi koji onemogućuju da se dopre do njih**¹⁷. Dionici navode i da je učinak digitalizacije znatno povećao ciljnu skupinu iz Preporuke. Danas su, zbog sve većeg prelaska na digitalna okruženja, svim pojedincima potrebne barem osnovne digitalne vještine. Osim toga, istaknuli su i posebnu važnost javne potpore za razvoj osnovnih vještina odraslih, naglašavajući da poslodavci takve vještine često uzimaju zdravo za gotovo¹⁸.

Profesionalno usmjeravanje koje pružaju javne službe za zapošljavanje široko je dostupno, no problem su **niska razina informiranosti** i to što ono može djelovati **zastrašujuće**¹⁹ niskokvalificiranim nezaposlenim osobama te im **nije uvijek dostupno**²⁰.

Države članice provele su provedbene mjere u suradnji s relevantnim dionicima, posebno javnim službama za zapošljavanje, socijalnim partnerima, nevladinim organizacijama i lokalnim dionicima, uključujući javne knjižnice²¹. Međutim, **uloge i odgovornosti ponekad nisu dovoljno jasne, a koordinacija nije učinkovita**, primjerice između ministarstava obrazovanja i rada te između nacionalnih i regionalnih tijela²².

Zajednički strateški pristup kojim su obuhvaćena sva tri koraka²³ **ključan je** kako bi se osiguralo da odrasle osobe koje se školuju ustraju u nekom obliku usavršavanja, **no to nije uobičajeno**²⁴. Neki dionici napominju da bi za pomoć niskokvalificiranim odraslim

¹⁶ Postoje razlike među državama članicama, a skupina niskokvalificiranih odraslih osoba može se sastojati od različitih podskupina (kao što su, među ostalim, zaposleni, nezaposleni, gospodarski neaktivni, migranti, skupine u nepovoljnom položaju, osobe u ruralnim područjima), ovisno o nacionalnim okolnostima.

¹⁷ U dokumentu o stajalištu naslovljenom „Literacy 100” ističe se da *obrazovanje u odrasloj dobi može činiti zastrašujućim za odrasle koji imaju nisku razinu osobne otpornosti i samopouzdanja.*

¹⁸ Vidjeti dokument o stajalištu Europske mreže osnovnih vještina: *Kako bi se izgradila pojedinačna i socijalna otpornost, nužno je da sve odrasle osobe imaju pristup kvalitetnom prenošenju dinamičnog skupa vještina. Osnovne vještine i dalje su u središtu pozornosti, ali ih je potrebno steći u kontekstu u kojem se priznaju i razvijaju životne vještine.*

¹⁹ Vidjeti dokument o stajalištu Eurodiaconia u kojem se navodi da *naši članovi naglašavaju da neki ljudi te usluge često smatraju zastrašujućima ili nepouzdanima. Kako bi bile pristupačne i uključive, javne službe za zapošljavanje moraju pružati usluge na sigurnom mjestu kako bi se svi osjećali zaštićenima od pristranosti i bilo kojeg oblika diskriminacije.*

²⁰ Vidjeti dokument o stajalištu EAEA-e u kojem se ističe da *mjere usmjeravanja nisu svugdje dovoljno dostupne; međutim, imale bi središnje mjesto za ciljne skupine s niskom razinom vještina.*

²¹ U dokumentu o stajalištu naslovljenom „Javne knjižnice 2030.” ističe se da *javne knjižnice imaju važnu ulogu u sektoru neformalnog obrazovanja jer su često prve ustanove koje pružaju pomoć i potporu ranjivim skupinama s niskom razinom pismenosti.*

²² Vidjeti npr. dokument o stajalištu ILO-a u kojem se naglašava važnost *pristupa učinkovitom upravljanju na svim razinama uprave.*

²³ U dokumentu o stajalištu EAEA-e ističe se važnost uključivanja tih mjera u širi strateški okvir: *Čini se da će zemlje koje su integrirale oblike usavršavanja u širu strategiju cjeloživotnog učenja najvjerojatnije doprijeti do ciljnih skupina i izraditi inovativne programe usavršavanja, primjerice Slovačka, Finska i Austrija.*

²⁴ Pozitivni primjeri integracije triju koraka utvrđenih u popratnoj studiji uključuju PT, DK, SE (već na početku razdoblja evaluacije) te – na razini projekta – PL.

osobama koje su najdalje od učenja, potporu koja se odnosi na **tri koraka trebalo integrirati sa socijalnim službama i programima tržišta rada**²⁵.

Učinkovitost

Dok **dionici smatraju da su troškovi provedbe razmjerni**²⁶ koristima, neovisno od početne točke na kojoj se nalazi država članica, nemoguće je donijeti **konkretne zaključke o učinkovitosti** jer države članice nisu sustavno prikupljale podatke o troškovima i koristima provedbenih mjera. To odražava niske ukupne troškove provedbe u većini država članica i relativno velike koristi u smislu izravnih mjera usavršavanja, ali i pogledu bolje informiranosti i pridavanja veće pozornosti osnovnim vještinama odraslih u nacionalnoj raspravi.

Iz fondova EU-a sufinancirane su mnoge provedbene mjere tijekom razdoblja evaluacije, posebno iz Europskog socijalnog fonda (ESF)²⁷. Smatra se da učinkovitost provedbe varira ovisno o stupnju prisutnosti različitih značajki: tj. o jasnoj podjeli odgovornosti među dionicima, uspostavljenim postupcima za odabir pružatelja kvalitetnog osposobljavanja i uključivanju posebno osposobljenog osoblja i suradnji s poslodavcima, kao i o praćenju i evaluaciji koji se upotrebljavaju za poboljšanje rezultata.

Usklađenost

Dionici s kojima je provedeno savjetovanje na razini EU-a i nacionalnoj razini smatraju da je Preporuka interno usklađena, s dosljednim ciljevima, preporukama i očekivanim učincima. Smatra se da mjere predložene u Preporuci pružaju **sveobuhvatan okvir politike** za usmjeravanje provedbenih mjera na nacionalnoj razini. Dionici izvješćuju i o visokoj razini usklađenosti između Preporuke i relevantnih politika i strategija na nacionalnoj i regionalnoj razini. Međutim, **nedovoljna integracija triju koraka u jedan oblik** i nedostatak strateške koordinacije između provedbenih mjera i drugih dijelova sustava obrazovanja odraslih dovode u pitanje dosljednu provedbu na nacionalnoj razini.

²⁵ Vidjeti npr. dokumente o stajalištu mreže Eurodiaconia i „Literacy 100”.

²⁶ Provedeno je nekoliko istraživanja kako bi se prikupili dokazi. To je istraživanje provedeno među nacionalnim i regionalnim institucijama i organizacijama nadležnima na operativnoj razini za oblike usavršavanja i organizacijama uključenima u provedbu oblika usavršavanja (anketa organizacija za koordinaciju i provedbu).

²⁷ Spomenuta su i druga sredstva, kao što su: Erasmus+, Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Program potpore strukturnim reformama (SRSP) (koji se sada naziva Instrument za tehničku potporu (TSI)) i Program EU-a za zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI), kao i noviji Fond za pravednu tranziciju (FPT) i Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF).

Smatra se i da je Preporuka **usklađena** i komplementarna s **drugim relevantnim inicijativama EU-a** povezanim s vještinama i zapošljavanjem²⁸.

Gotovo svi dionici s kojima je provedeno savjetovanje na razini EU-a i na nacionalnoj razini smatrali su da postoji dobra usklađenost politike između Preporuke i **relevantnih mehanizama financiranja EU-a**²⁹.

Dodana vrijednost EU-a

S obzirom na to da je Preporuka neobvezujuća, **dodana vrijednost EU-a** ostvarila se uglavnom u obliku **posvećivanja veće političke pozornosti** niskoj razini osnovnih vještina među odraslim osobama u nekoliko država članica. Nadalje, Preporukom je osiguran **zajednički okvir za djelovanje u okviru nacionalnih politika, potaknuta je suradnja dionika** unutar država članica i među njima i/ili mobilizirano **financiranje i tehnička potpora** za eksperimentiranje s politikama. U nekim državama članicama Preporuka je poslužila kao **inspiracija za reforme sustava obrazovanja odraslih**³⁰. U drugima je služila kao **referentna vrijednost s kojom se uspoređuju postojeći sustavi potpore** te se donose pilot-projekti ili uvode ciljane odredbe u vezi s jednim od triju koraka.

Dionici su cijenili ulogu Preporuke u **poticanju razmjene znanja među državama članicama**³¹. Tehnička pomoć pružena je u okviru Programa potpore strukturnim reformama (SRSP) ili njegova nasljednika, Instrumenta za tehničku potporu (TSI)³², kao i neizravno pružanjem potpore OECD-u u razvoju nacionalnih strategija za vještine i izrade dijagnostičkih izvješća u nekoliko država članica³³. Naposljetku, dionici su istaknuli da je **Preporuka pomogla usmjeriti sredstva EU-a** iz različitih izvora financiranja prema projektima za razvoj osnovnih vještina za različite ciljane skupine.

Relevantnost

Dionici su gotovo jednoglasni u stavu da su **ciljevi Preporuke i dalje relevantni**³⁴, što odražavaju i **nedavni ciljevi postavljeni na visokoj razini EU-a**. Slično tome, dionici smatraju da su **mjere definirane u Preporuci i dalje relevantne** za postizanje njezinih

²⁸ Posebno preporuke Vijeća o [vrednovanju neformalnog i informalnog učenja](#) (2012.), [uspostavi Garancije za mlade](#) (2013.) i [lakšem prelasku u svijet rada – jačanje Garancije za mlade](#) (2020.), [integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada](#) (2016.), [ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje](#) (2018.), [europskom pristupu mikrovalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost](#) (2022.) i [individualnim računima za učenje](#) (2022).

²⁹ Primjerice, za programsko razdoblje 2021. – 2027. proračun fonda ESF+ iznosi 99,3 milijarde EUR.

³⁰ Uključujući HR, EL i SK.

³¹ Uzajamno učenje odvijalo se putem namjenskih događanja, ali i putem nacionalnih koordinatora za obrazovanje odraslih, radne skupine za obrazovanje odraslih te, na neformalniji način „odozdo prema gore”, putem Europske platforme za obrazovanje odraslih (EPALE). Cedefop je podupirao reforme država članica izradom komparativnih istraživanja o njihovim sustavima usavršavanja i organiziranjem foruma za obuku o politikama o Preporuci.

³² BE, HR, CY, HU, IT, NL, PT i ES.

³³ Uključujući BE, IT, LV, LT, NL, PL, PT, SK, SI, ES; [Nacionalne strategije za vještine – OECD](#).

³⁴ 87 % ispitanika koji su sudjelovali u javnom savjetovanju složilo se s tom izjavom.

ciljeva: istaknuli su stalnu potrebu za pružanjem potpore niskokvalificiranim osobama posebno prilagođenim mjerama i trajnu važnost pristupa „izgradnje sustava” iz Preporuke.

Dionici smatraju i da je **pozornost na razini EU-a za provedbu i dalje relevantna**³⁵ jer se zbog nje tijekom razdoblja evaluacije povećala politička pozornost koja se posvećuje razvoju osnovnih vještina odraslih te potaknule nacionalne reforme i eksperimentiranje u području politika.

3. NAČINI ZA UNAPRJEĐENJE PROVEDBE

Unatoč postignutom napretku i dalje postoje znatni izazovi u provedbi:

- **prvi veliki izazov** predstavlja **neujednačen napredak u provedbi** među državama članicama, uz velike razlike u mogućnostima usavršavanja koje su dostupne niskokvalificiranim odraslim osobama;
- **drugi glavni izazov** predstavlja **često malen i nedovoljan doseg**³⁶ provedbenih mjera koje poduzimaju države članice;
- **treći glavni izazov** predstavlja **dominantna uloga financiranja EU-a koje se temelji na projektima** u odnosu na strukturno domaće financiranje;
- **četvrti glavni izazov** predstavlja često **nedovoljna integracija triju koraka** iz Preporuke u **sveobuhvatan oblik**, što odražava nedovoljan stupanj strateške koordinacije. Zajednički pristup iz Preporuke često se ne uzima u obzir u provedbenim mjerama država članica. Time se ograničava opseg praćenja i evaluacije te sposobnost izvlačenja pouka iz dokaza.

Budući da se manjak radne snage i neusklađenost ponuđenih i traženih vještina povećavaju, Komisija smatra da bi trebalo učiniti više kako bi se poboljšala provedba Preporuke Vijeća o oblicima usavršavanja. To je potrebno kako bi se svima pružile prilike na tržištu rada i u društvu te kako bi se izbjegla „zamka dobivanja loših poslova zbog niskih vještina”. To je jednako tako potrebno kako bi se popunio nedostatak vještina na tržištu rada i potaknula konkurentnost EU-a te zelena i digitalna tranzicija. Njime se prepoznaje i da razvoj vještina tijekom cijelog života predstavlja **pojedinačno pravo** kako je utvrđeno u **Povelji Europske unije o temeljnim pravima, europskom stupu socijalnih prava**³⁷ i preneseno u **njegov akcijski plan**³⁸.

Kako bi se ojačala provedba, države članice trebalo bi, uz potporu Komisije, pozvati da:

³⁵87 % ispitanika u javnom savjetovanju složilo se da su i dalje potrebne političke smjernice EU-a u prilično velikoj ili vrlo velikoj mjeri. Vidjeti i dokument o stajalištu Svjetske konfederacije za zapošljavanje Europa u kojem se navodi da su *smjernice EU-a potrebne u prilično velikoj mjeri kako bi se promicala razmjena dobrih praksi i promicalo uzajamno učenje i komparativno učenje.*

³⁶Ovdje je riječ o udjelu odraslih osoba kojima je potrebna potpora za razvoj osnovnih vještina. Djelotvoran doseg može biti nedostatan zbog slabe formalne pokrivenosti i prihvatljivosti mjera potpore ili zbog slabe informiranosti i prihvaćenosti.

³⁷[Europski stup socijalnih prava.](#)

³⁸[Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava](#)

- ojačaju **stratešku suradnju na nacionalnoj razini** kako bi se **stvorili integrirani oblici usavršavanja i otvorile obrazovne zajednice**, među ostalim razvojem i preispitivanjem nacionalnih strategija za vještine na svim razinama uprave u bliskom partnerstvu sa socijalnim partnerima, javnim službama za zapošljavanje i drugim relevantnim dionicima;
- potiču **zajedničko djelovanje i široki partnerski pristup** osnovnim vještinama među privatnim i javnim dionicima, među ostalim putem pakta za vještine³⁹, s naglaskom na radnom mjestu kao okruženju za učenje;
- **bolje definiraju korisnike** usavršavanja kako bi se uzeli u obzir trendovi kao što su digitalizacija i ekologizacija gospodarstva, osiguravajući da nitko ne bude zapostavljen, uz odgovarajuću prilagodbu mjera potpore i njihovo osmišljavanje prema posebnim potrebama na pojedinačnoj osnovi;
- **prošire komunikaciju, posebno prema onima do kojih je najteže doprijeti**, izbjegavajući pritom stigmatizaciju stavljanjem naglaska na buduće koristi usavršavanja u usporedbi s trenutnim manjkom vještina;
- iskoriste znatna sredstva EU-a u okviru nacionalnih **planova za oporavak i otpornost**⁴⁰ i **programa Europskog socijalnog fonda plus** za poticanje ulaganja u vještine, infrastrukturu i domaće reforme te za njihovo srednjoročno i dugoročno održavanje putem domaćeg financiranja kako bi se postigla strukturna poboljšanja;
- iskoriste **provedbu Preporuke Vijeća o individualnim računima za učenje**⁴¹ kako bi se povećalo pružanje nestigmatizirajućih prilagođenih, fleksibilnih i kvalitetnih prilika za osposobljavanje te olakšala njihova integracija prilagođena korisnicima s procjenom i vrednovanjem vještina te profesionalnim usmjeravanjem uz odgovarajuće domaće financiranje;
- iskoriste **provedbu Preporuke Vijeća o mikrokvifikacijama**⁴² kako bi se povećali transparentnost i priznavanje ishoda kratkih tečajeva osposobljavanja.

³⁹ [Naslovna stranica pakta za vještine \(europa.eu\)](https://europa.eu)

⁴⁰ [Mehanizam za oporavak i otpornost \(europa.eu\)](https://europa.eu)

⁴¹ U [Preporuci Vijeća od 16. lipnja 2022. o individualnim računima za učenje](#) navodi se kako države članice mogu djelotvorno kombinirati financijsku i nefinancijsku potporu kako bi potaknule sve odrasle osobe na razvoj svojih vještina tijekom cijelog radnog vijeka te kako bi u sljedećem desetljeću napredovale prema ostvarenju ciljeva iz Porta koji se odnose na obrazovanje odraslih.

⁴² U [Preporuci Vijeća od 16. lipnja 2022. o europskom pristupu mikrokvifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost](#) donose se zajednička definicija i standardni format za opisivanje ishoda kratkih tečajeva kako bi se povećala transparentnost i olakšala komunikacija o vještinama stečenima tijekom cijelog radnog vijeka.